

8. Lied

Louis Vierne (1870-1937)

Deze compositie van de beroemde organist van de Notre-Dame in Parijs is afkomstig uit zijn "24 Pièces en style libre". Vierne is beroemd om zijn orgel-symfonieën; in een kleiner werk als dit laat hij een meer ingetogen kant horen. Een lyrische melodie klinkt in droomachtige sferen, als een waar 'Lied ohne Worte'.

9. Carillon-Sortie

Henri Mulet (1878-1967) -

Mulet was een tijdgenoot van Vierne. Zijn "Carillon-Sortie" is een feestelijke toccata waarbij een fanfareachtig thema klinkt tegen een op het carillon geïnspireerde achtergrond. Een prachtige climax 'op de Franse wijze' - op het volle werk van het orgel en met het thema in het pedaal - vormt het jubelende slot.

toelichting Tommy van Doorn

Tommy van Doorn (1990) uit Liempde had al vroeg de ambitie de muziek in te gaan en begon op zijn zevende met pianolessen. Op zijn 17e ging hij in de leer bij organist Jan Verhoeven en kreeg, naast pianoles, orgelles in de Sint-Petrusbasiliek te Boxtel. Daar werd voor hem de basis gelegd voor het orgelspel in alle belangrijke stijlperiodes en in de muziektheorie.

Na het behalen van zijn gymnasiumdiploma werd Van Doorn in 2009 toegelaten tot het Conservatorium in Tilburg waar hij thans, naast bijvak piano, hoofdvak orgel studeert bij Henco de Berg en Ad van Sleuwen. Tevens heeft hij zich verdiept in het bespelen van het Franse drukwindharmonium. Hij volgde cursussen en masterclasses bij o.a. Ben van Oosten, Jan van de Laar, Wolfgang Baumgratz (D) en Luca Scandali (It).

Als organist was Tommy van Doorn enkele jaren actief in Roosendaal (als organist van de Moeder Godskerk). In december 2012 is hij benoemd als titulair organist van de Sint-Petrusbasiliek te Boxtel, waar hij vaste bespeler is van het monumentale Smitsorgel (1842).

Hij treedt op als solist en als begeleider op orgel, harmonium en continuo.

Eerstvolgende concerten:

zondag 22 september: 20.15 uur	Aart Bergwerff organist LutherseKerk, 's Gravenhage
zondag 13 oktober: 20.15 uur	Theo Visser organist Hooglandse Kerk, Leiden

De concerten worden financieel mogelijk gemaakt door de Ankie Hak Stichting en door:

Dhr. S. Aarns - Dhr. T. van den Aker - Blanca Beheer B.V. - Brabants Centrum - Mevr. M. Castricum - Huub van Doorn Masterpiece Financials Den Bosch - Gemeente Boxtel - Dhr. C. Doevendans - Tommy van Doorn - Dhr. en Mevr. E. van Gelder - Dhr. C. Hooy - Dhr J. van Hezik - Mevr. L. Ietswaart - Marimba Bloemsierkunst - Pels & Van Leeuwen Kerkorgelbouw B.V., Den Bosch - Protestantse Gemeente Boxtel - Snijders & Toemen, Advokaten - Verrijzenisparochie Boxtel - en alle donateurs

STICHTING KERKCONCERTEN BOXTEL

Orgelconcert

door

Tommy van Doorn

zondag 18 augustus 2013

aanvang 20.15 uur

basiliek St.-Petrus Boxtel

Programma

Het programma is opgebouwd met werken die gegrepen zijn uit diverse stijlperiodes van het orgelrepertoire, waarbij veel facetten van het instrument voorbij komen. Als opening en slot drie werken uit de Franse postromantiek, daartussen twee werken uit de Middeleeuwen/Renaissance en vier werken uit verschillende Baroktradities.

1. Te Deum (opus 11)

Jeanne Demessieux (1921-1968)

Jeanne Demessieux was organiste te Parijs (o.a. van La Madeleine), en zeer geroemd als virtuoos. Haar "Te Deum" uit 1958 is geïnspireerd op de gelijknamige gregoriaanse hymne, en ontstond al improviserende aan het orgel van de kathedraal St. John the Divine in New York. Na een eerste expositie van het "Te Deum laudamus" volgt een sectie met een ostinato in het pedaal van de eerste drie noten van het thema, dat zich ontwikkelt naar een drukkere passage. Hierna volgt een bezonken en rustig middendeel, waarbij het vers "Aeterna fac cum Sanctis tuis in gloria numerari" het melodisch uitgangspunt is voor een canon. Het laatste gedeelte begint met een briljant allegro: een doorlopende lijn voor de linkerhand en een gesyncopeerde rechterhand, waarbij akkoorden over het klavier 'springen'. Dit bouwt uit naar een drukke, carillonachtige triolenbeweging met de melodie in de buitenstemmen. Er wordt verhaald dat Demessieux voor deze passage geïnspireerd werd door de carillons die ze tijdens bezoeken aan Nederland hoorde. Het geheel leidt naar een grandioos slot, met gedurfde samenklanken en gesyncopeerde ritmes.

2. Estampie (Retrove)

Anonymous
(Robertsbridge codex, ca. 1360)

De 'Robertsbridge codex' is een manuscript uit ongeveer 1360, afkomstig uit Robertsbridge (Sussex, Engeland). In dit manuscript is de vroegste muziek teruggevonden die specifiek voor een klavierinstrument geschreven is. Deze "Estampie", een dans waarbij twee stemmen grotendeels in parallelle kwinten klinken, doet in zijn klank en voorkomen meteen aan de Middeleeuwen denken. Het is niet ondenkbaar dat deze muziek buiten de kerk gespeeld werd op een regaal (een draagbaar, orgelachtig instrument met een karakteristiek geluid).

3. Echo fantasia

Jan Pietersz. Sweelinck (1562-1621) -

De Nederlandse componist Sweelinck was een belangrijke figuur in de late Renaissance. Hij was een invloedrijk docent. In deze uit drie secties bestaande "Echo fantasia" wordt op muzikale wijze gespeeld met de mogelijkheden van een orgel met meerdere klavieren om echo-effecten te realiseren. De eerste sectie is een polyfone fantasie; in de tweede sectie imiteert een *piano* manuaal als een echo datgene wat het *forte* manuaal initieert; in de laatste sectie klinken de echo's door het imiteren in verschillende octaafgebieden.

4. Praeludium in e-moll

Nicolaus Bruhns (1665-1697)

In dit werk horen we bij uitstek de musiceerwijze van de Noord-Duitse barokke orgelkunst, die zijn oorsprong vond bij Sweelinck en waarvan Bruhns een belangrijk vertegenwoordiger was. Dit werk is een voorbeeld van de "Stylus Phantasticus", waarbij zeer vrije secties (met sterk improvisatorische inslag) afgewisseld worden met fugatische delen. Plotselinge retorische stiltes, maat- en tempowisselingen en veranderingen van het affect spelen een steeds weer verrassend spel. Ook chromatiek speelt een belangrijke een rol, onder meer in de opening en in de eerste fuga. In de slotfuga horen we stoere ritmiek en worden onverwachte accenten gelegd.

5. Toccata con lo Scherzo del Cuculo

Bernardo Pasquini (1637-1710)

Bij wijze van muzikaal eerbetoon aan de vorig jaar overleden organist van deze basiliek (en mijn eerste orgeldocent) Jan Verhoeven klinkt deze Italiaanse Toccata, een werk dat hier al regelmatig ten gehore werd gebracht. Pasquini maakt op een aansprekende wijze gebruik van de zang van de koekoek.

6. Veni Creator

Nicolas de Grigny (1672-1703)

- En taille à 5
- Fugue à 5
- Duo
- Récit de Cromorne
- Dialogue sur les Grands Jeux

Nicolas de Grigny was een van de belangrijkste componisten uit de Franse barok. Net als Demessieux veel later zou doen ontleent De Grigny de thematiek van dit werk aan het gregoriaans. In deze bekende Pinkster-hymne zijn alle belangrijke stijkenmerken van de Franse barok horen: kleurrijke registraties, rijkelijk versierde lijnen; dan eens licht en speels, dan weer ingetogen en zangerig. Alleen in het eerste deel van de suite klinkt de gehele melodie van de hymne (in lange noten); in de overige delen wordt steeds een fragment als uitgangspunt genomen. Het was gebruikelijk in die tijd dat dit soort muziek "alternatim" werd uitgevoerd, waarbij de verzen van de hymne verdeeld werden tussen het orgel en het gezongen gregoriaans. Vanavond zal dit principe ook in de praktijk worden gebracht.

7. Liebster Jesu, wir sind hier (BWV 731)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Het briljante oeuvre van Johann Sebastian Bach betekent een hoogtepunt voor de muziek tot op dat moment en is sindsdien een rijke bron van inspiratie. De eerder gehoorde Bruhns en De Grigny waren daarbij voor hem twee belangrijke voorbeelden. Als tegenwicht voor de grote orgelwerken van deze meesters klinkt van Bach de lieflijk expressieve, klein opgezette koraalbewerking "Liebster Jesu, wir sind hier". Tegen een evenwichtige, zorgvuldig gecomponeerde achtergrond klinkt de rijkelijk versierde cantus firmus als uitkomende stem in de sopraan.

